

UVUNAJI WA VIAZI VITAMU

Viazi vitamu hukomaa kwa mda
wa miezi mitatu hadi minne
kutegemeana na aina ya mbegu.

ZIFUATAZO NI DALILI ZA VIAZI VITAMU KUKOMAA

- Majani kuwa njano
- Kukauka kwa mmea
- Kutoka utomvu kwenye viazi
- Mipasuko kwenye tuta

MAVUNO

Hutegemea aina ya mbegu (15 ta/ha)

Tanzania Agricultural Research Institute (TARI) - Ukiriguru

- S.L.P 1433, Mwanza,
- cdukiringuru@tari.go.tz
- www.tari.go.tz
- +255 735 983 106
- +255 735 983 104

KILIMO BORA CHA CHA VIAZI VITAMU

Umuhimu wa Viazi vitamu

Mambo ya kuzingatia

Kuhudumia shamba

Ni zao la chakula na biashara, Ni chanzo cha Vitamini A, wanga na nyuzinyuzi. Vitamini A

husaidia uono mzuri na ukujaji wa watoto, wazee na wajawazito. Wanga husaidia kuupa mwili nguvu. Nyuzinyuzi husaidia kurahisisha mmeng'enyo wa chakula hivyo huepusha uwerekano wa kansa ya utumbo mpana

Aina za mbegu za viazi vitamu

Maandalizi ya shamba

Shamba linatakiwa litifiliwe vizuri ili kuweze-

Dhibiti magugu, palizi moja au mbili zi-
natoshha kutegemeana na aina ya udongo
na hali ya hewa.

Ubora wa mbegu

Mbegu zinatakiwa kuwa na macho kuanzia 5 - 8 na isiwe na mashambulizi ya magoniwa

Nafasi ya upandaji

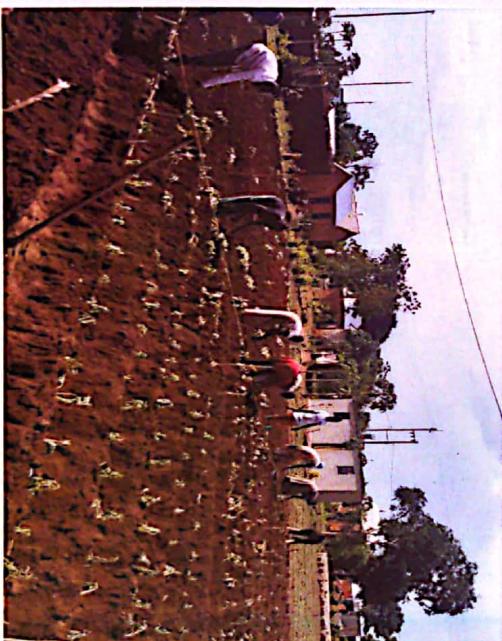
Kati ya mmea na mmea ni 30 cm na kati ya tuta na tuta au mstarri ni mita moja (1m)

Unyevu wakati wa upandaji

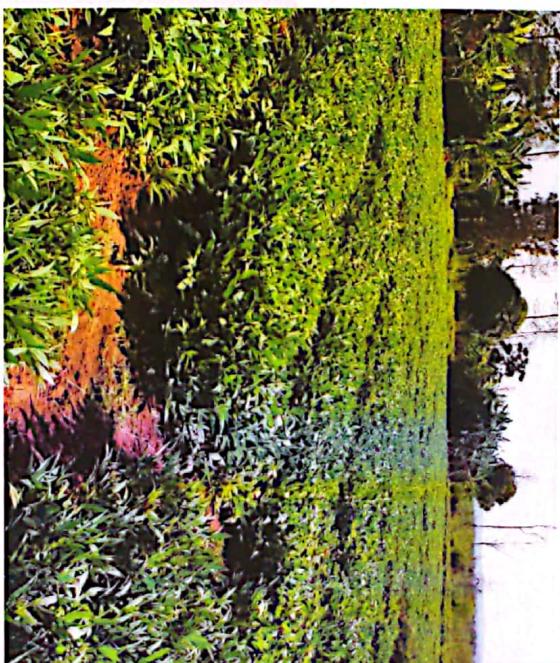
Shamba linatakiwa kuwa na unyevu kiasi ili kuwezesha mimea kuota vizuri

Matumizi ya mbolea

Mbolea ya asili (Samadi) tani 5 hadi 10 kwa

Dhibiti mashambulizi ya wadudu kwa kufukia mipasuko shambani

Dhibiti mashambulizi ya wadudu kwa kufukia mipasuko shambani

Kagua shamba lako mara kwa mara kuangalia mashambulizi ya magoniwa. Kama kuna mimea imeahthiri-ka na magoniwa ya virusi ng choma moto au fukia.

Mahitaji ya uzalishaji wa Viazi

- ◆ Mvua za wastani (750 mm) kwa mwaka
- ◆ Joto la wastani
- ◆ Udongo tifutifu usio na chumvichumvi